

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de minister, mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Hilversum, 4 augustus 2011

Betreft: Wob-verzoek RTL Nieuws/kosten landsadvocaat

Zeer geachte heer Opstelten,

Bij deze dien ik namens RTL Nieuws, hierna op te vatten als RTL Nederland, een verzoek in op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Dit verzoek richt zich op het verkrijgen van inzage in 1. alle kosten van het inschakelen van de landsadvocaat door ministeries ten laste van de publieke middelen in 2009, 2010 en de eerste helft van 2011, alsmede 2. op het verkrijgen van inzicht in de exacte, totale kosten van juridische bijstand en advies (waaronder de landsadvocaat) ten laste van de publieke middelen in een aantal dossiers die onderwerp zijn of waren van maatschappelijk en politiek debat.

Een precisering van dit verzoek treft u hieronder. Bijgaand treft u de machtigingen op grond waarvan deze procedure wordt gevoerd. (Bijlage 1). We verzoeken u dit verzoek zo nodig door te geleiden naar andere ministeries die primair bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen voor onderdelen van dit verzoek, en ons daarover schriftelijk te informeren.

Zou u er tevens zorg voor willen dragen dat ook in geval van doorgeleiding de wettelijke beslistermijnen in acht worden genomen, waarbij de datum van indiening van dit verzoek als uitgangspunt wordt genomen? In dit verband vragen we u ook te bevorderen dat het verzoek eenduidig zal worden beantwoord.

Inleiding.

Dit verzoek wordt ingediend onder verwijzing naar het belang van openbaarheid, ten dienste van de goede en democratische bestuursvoering. De bestuurlijke aangelegenheid in deze procedure omvat onder meer de verantwoording over besteding van publieke middelen, de omgang van de Staat met complexe, gevoelige dossiers, mede in het licht van het door het huidige kabinet gefinancierde politieke debat over openbaarheid en transparantie en de omgang met de Wob.

Dit verzoek richt zich zeer expliciet niet op de inhoud van juridische bijstand en advies. Immers, die inhoud raakt aan de vertrouwensrelatie tussen een advocaat en zijn cliënt. Dit verzoek richt zich uitsluitend op de kosten daarvan. Het zwaarwegend belang van openbaarheid inzake de besteding van publieke middelen heeft - zoals u weet - een plaats

gekregen in vaste jurisprudentie. (LJN AA5630, zie ook Bijlage 2, uitspraak rechtbank Amsterdam, m.n. onder 3.7).

Bij de beslissing op dit verzoek verzoeken wij u verder te betrekken dat bijvoorbeeld via de verantwoording van begrotingsuitgaven van ministeries sprake is van actieve openbaarmaking als het gaat om de kosten van de landsadvocaat. U treft die informatie in een reeks begrotingen van uw ministerie en van andere ministeries, bijgestelde begrotingen en jaarverslagen. Ook in het kader van de parlementaire verantwoording over externe inhuur is veelvuldig sprake geweest van openbaarmaking.

Hetzelfde moet worden geconcludeerd inzake het extra-parlementaire domein. Kortheidshalve zei verwezen naar de openbaarmaking inzake de kosten van juridische bijstand en advies inzake het zogeheten Awacs-dossier. Zie hiertoe de beslissing van het ministerie van Infrastructuur en Milieu van 20 januari 2011 (Bijlage 3) en de beslissing van het Ministerie van Defensie van 1 februari 2011 (Bijlage 4). Indien en voorzover u zou menen dat inwilliging van dit verzoek stuit op uitzonderingen en beperkingen van de Wob, verzoeken wij u dat mede in het licht van het voorgaande per document of documentcategorie zorgvuldig te motiveren, zoals vaste jurisprudentie voorschrijft.

De eerdere openbaarmakingen namens de overheid betroffen niet alleen de omvang van kosten (zoals de totale kosten, overschrijdingen per dossier, of exacte kosten zoals in het voornoemde geval van de Awacs), maar ook overige, precieze bestuurlijke aangelegenheden waarvoor de landsadvocaat werd ingeschakeld, van het pensioenakkoord tot de HSL. Naast die actieve openbaarmaking is er ook feitelijke openbaarheid, bijvoorbeeld door de procesvertegenwoordiging in rechtszaken (Catshuis, Irak-documenten) en actieve, publieke verantwoording door de landsadvocaat (AIVD/Telegraaf - Irak/Dalai Lama). We verzoeken u ook deze aspecten mee te wegen in uw beslissing en motivering.

In dit verzoek wordt gevraagd om het verstrekken van overzichten; wij doen dat onder verwijzing naar artikel 7 van de Wob, dat als uitgangspunt hanteert dat de vraag van een verzoeker door een bestuursorgaan in beginsel wordt gevolgd. De achterliggende reden van deze vraag is het voorkomen van een onnodige bewerkelijkheid bij het beslissen op dit verzoek. Ook zouden we zo willen anticiperen op een eventuele redelijkheidstoets op grond van de Awb. We verwijzen hier ook naar de overwegingen en beslissingen in de bijlagen 3 en 4.

Alleen indien en voorzover u geneigd zou zijn in uw beslissing de stelling te betrekken dat een bestuursorgaan op grond van de Wob niet verplicht is (nieuwe) documenten te vervaardigen, dan vragen wij u subsidiair dit verzoek op te vatten als een verzoek tot openbaarmaking van alle onderliggende documenten, waaronder alle facturen, nota's, urenstaten en rekeningen door of namens de landsadvocaat, betaald uit de rijksbegroting, in de begrotingsjaren 2009 en 2010, en alle facturen, nota's, urenstaten en rekeningen in relatie tot de bestuurlijke aangelegenheden die hieronder worden benoemd.

Voor de goede orde benadrukken wij dat onder kosten van juridische bijstand moet worden verstaan: alle gefactureerde en/of door ministeries betaalde kosten voor advies, ondersteuning, procesvertegenwoordiging door of namens de landsadvocaat, in alle domeinen: strafrechtelijk, civielrechtelijk, in het bestuursrecht waaronder de Wob, bestuurlijk, politiek, juridisch, internationaal et cetera.

Het verzoek: deel 1.

Dit verzoek richt zich op het verkrijgen van inzage in alle kosten van juridische bijstand en advies door of namens de landsadvocaat ten laste van de Rijksbegroting, over de begrotingsjaren 2009 en 2010.

De vraag richt zich op het verkrijgen van inzicht in

- de totaaluitgaven van de rijksoverheid als gevolg van inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren, waaronder inzage in de omvang van evt. raamovereenkomsten dan wel 'bulkcontracten' en additionele kosten
- de uitgaven per ministerie als gevolg van inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren
- een omschrijving van de aanleiding en de onderwerpen waarop de juridische bijstand en advies betrekking hebben, onder vermelding van een specificatie van kosten.

Het verzoek: deel 2.

Dit deel van het verzoek richt zich op het verkrijgen van inzicht in alle kosten die door of namens de Rijksoverheid over een reeks van jaren zijn gemaakt voor alle vormen van juridische bijstand en advies, waaronder de inschakeling van de landsadvocaat in de volgende zaken:

- de zaak-Spijkers/Ovaa
- de zaak-Oltmans
- de Catshuis-brand.

Het gaat hier om het verkrijgen van een inzicht van de totale kosten, per onderwerp, per ministerie, alsmede een uitsplitsing naar jaar en aard van de bijstand/ het advies. Het verzoek betreft de kosten van alle vormen van juridische bijstand voor de staat, waaronder procesvertegenwoordiging en advies, waaronder door de landsadvocaat, die in relatie tot deze aangelegenheden zijn gemaakt. Het verzoek ziet op alle kosten en beperkt zich dus niet tot begrotingsjaren.

Het verzoek: deel 3.

Het derde en laatste deel van dit verzoek richt zich op het verkrijgen van inzicht in alle kosten van ministeries voor juridische bijstand en advies, waaronder door middel van inschakeling van de landsadvocaat, in de volgende aangelegenheden:

1. De aansprakelijkheid van de Nederlandse staat voor 'Srebrenica'.
2. a. Het volkenrechtelijk mandaat voor de (politieke steun aan de) oorlog in Irak, en b. alle procedures en kwesties inzake openbaarmaking van 'Irak-documenten' van ministeries.
3. De zaak-Chipsol.

4. Aan de monarchie/het koningshuis gerelateerde aangelegenheden, te weten: a. alle aspecten inzake de verloving van Maxima (en omgang met) met kroonprins Willem-Alexander, waaronder de kwestie van de omgang met de familie Zorreguieta en de naturalisatie van Maxima, b. de staat en Edwin de Roy van Zuidewijn, c. de kosten van het Koninklijk Huis, en d. het vakantiehuis Machangulo.

5. alle aspecten inzake de aanschaf van de JSF

6. alle aspecten inzake de HSL

7. alle aspecten inzake Geert Wilders, de PVV, waaronder adviezen inzake een eventueel verbod op Fitna en eventuele strafrechtelijke vervolging op grond van uitlatingen van de heer Wilders.

Ook hier gaat het om het verkrijgen van een inzicht van de totale kosten, per onderwerp, per ministerie, alsmede een uitsplitsing naar jaar en aard van de bijstand/ het advies. Het verzoek betreft de kosten van alle vormen van juridische bijstand voor de staat, waaronder procesvertegenwoordiging en advies, waaronder door de landsadvocaat, die in relatie tot deze aangelegenheden zijn gemaakt. Het verzoek ziet op *alle* kosten en beperkt zich dus niet tot begrotingsjaren.

Tot slot.

De inhoud en strekking van dit verzoek lijkt ons duidelijk. Mochten er niettemin onduidelijkheden ontstaan, dan houden wij ons graag beschikbaar voor overleg. Dat geldt uiteraard ook voor manieren waarop aan dit verzoek gevolg kan worden gegeven.

In afwachting van uw antwoord, verblijf ik,
Namens RTL Nieuws,

\ Hoogachtend,

~~René~~ ~~Dukassen~~.

Economieredactie RTL Nieuws/ RTL Z
Postbus 15016
1200 TV Hilversum